

ZAGREB

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za povijest umjetnosti

Kandidatkinja: LJERKA DULIBIĆ, povjesničarka umjetnosti, kustosica u Strossmayerovoj galeriji starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
Mentorica: dr. sc. Sanja Cvetnić, izv. prof.

Naslov disertacije: TOSKANSKE SLIKE 15. STOLJEĆA IZ ZBIRKE STROSSMAYEROVE GALERIJE U ZAGREBU

Povjerenstvo za obranu disertacije:

1. akademik Vladimir Marković, red. prof. u mir. (predsjednik)
2. dr. sc. Sanja Cvetnić, izv. prof.
3. dr. sc. Radoslav Tomić, red. prof.

Datum obrane disertacije: 24. srpnja 2007.

SAŽETAK

Provedenim istraživanjem bilo je obuhvaćeno više od pedeset djela iz zbirke Strossmayerove galerije starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koja su u Galeriji (bila) pripis(iv)ana toskanskim umjetničkim školama 15. i ranog 16. stoljeća. Nakon poglavlja u kojem se iznosi povijest prikupljanja razmatranih djela za Strossmayerovu galeriju i analizira njihovo mjesto u stalnim postavima i katalozima kroz povijest Galerije slijede opsežne pojedinačne studije o slikama kojima je ovim istraživanjem utvrđena pripadnost toskanskome slikarstvu 15. stoljeća. Sva ostala istraživanjem obuhvaćena djela iz Galerijine zbirke, kojima nije potvrđena pripadnost toskanskom slikarstvu 15. stoljeća, navedena su u prilogu, s revidiranim atributivnim određenjima i korigiranim datacijama.

Sudovi izneseni u ranijoj literaturi temeljito su preispitani, a ostvaren je i neposredan uvid u brojna komparativna djela u svjetskim, ponajviše talijanskim muzejsko-galerijskim institucijama. Na taj su način sadašnja galerijska atributivna određenja verificirana, korigirana ili ispravljena. Također je istražena, kada god je to bilo moguće učiniti, i provenijencija pojedinih djela te okolnosti njihova nastanka i njihova pretpostavljena namjena. Nakon toga slijedio je pokušaj utvrđivanja preciznijeg mjesta slika iz Strossmayerove galerije u opusu pojedinog autora i u mozaiku toskanskog slikarstva 15. stoljeća.

Nesumnjivo visok stupanj sadržajne i stilske povezanosti razmatranih slika omogućio je, na čvrstim osnovama suvremene literature usredotočene na srodnu građu, obuhvatno sagledavan-

je problematike djelovanja toskanskih majstora i njihovih radionica. Time je istaknuta važnost ne samo analize slikovnih predodžaba već i bavljena načinima njihova uobličavanja u materijal i strukturu slike.

Utvrđene nove spoznaje omogućile su preispitivanje značenja pojedinih djela u kontekstu povijesti talijanskoga slikarstva i u kontekstu zbirke Strossmayerove galerije. Time je ostvaren preduvjet za postavljanje smjernica neposredne praktične primjene novih saznanja te utvrđivanje teoretskih okvira za revalorizaciju razmatranoga korpusa u cijelosti, što je rezimirano u zaključnim razmatranjima.

Iako je pri razlaganju razmatranog korpusa djela na zasebne studije tradicionalni pristup usmjeren rješavanju atributivnih problema uvijek ostao okosnica promišljanja o pojedinom djelu, pri ponovnom slaganju novim saznanjima obogaćene cjeline bilo je moguće iskušati i neke mogućnosti koje dosada nisu bile primjenjivane na ovoj građi. Usredotočivanje na fenomen slikarske produkcije u završnici obrade razmatrane građe proširilo je istraživački pristup tradicionalno usmjeren analizi atributivne problematike i otvorilo mogućnosti za hipotezu o novom vrednovanju čitavoga korpusa. Potpuniji uvid u tehničke aspekte i načela onodobne radioničke produkcije omogućio je bolje razumijevanje umjetničkih djela nastalih u takvoj umjetničkoj praksi, čime je ujedno potvrđen velik edukativni potencijal razmatranog korpusa, dakle - upravo ono što je bila davna Strossmayerova izvorna nakana i motivacija.